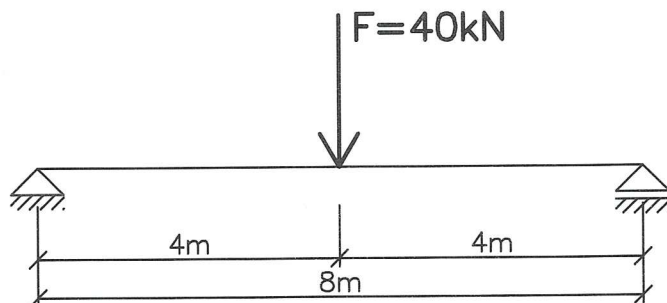

1. Nosníky zatížené osamělými břemeny

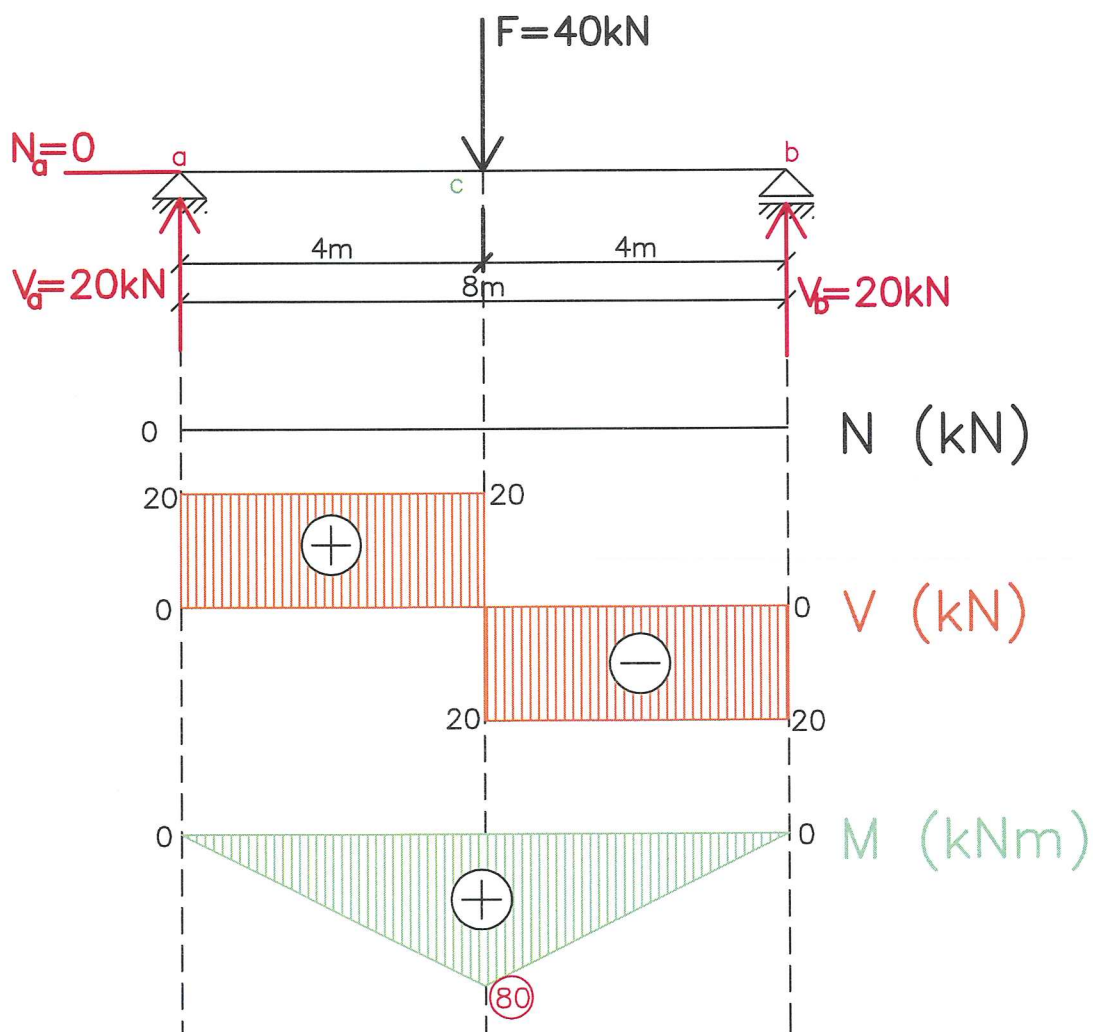
1.1. Prosté nosníky

1.1.1 Prostý nosník zatížený svislým osamělým břemenem uprostřed

ZADÁNÍ

ŘEŠENÍ

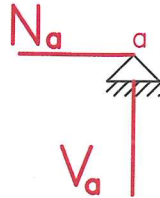
POSTUP K ŘEŠENÍ:

A/ VYŘEŠÍME REAKCE

1) Označíme si podpory **a** , **b**

2) Naznačíme průběh reakcí dle typu podpory

 PEVNÝ KLOUB.....odebírá 2 stupně volnosti

 POHYBLIVÝ (POSUVNÝ) KLOUB.....odebírá 1 stupeň volnosti

3) Vypočítáme reakce:

a) Protože se na nosníku nenachází žádná šikmá ani vodorovná síla, je zřejmé, že reakce $N_a=0$. Samozřejmě lze tuto skutečnost ověřit ze silové podmínky rovnováhy do osy x. (Znaménková konvence: všechny vodorovné síly směřující doprava $\rightarrow$ jsou kladné)

$$\sum_{i=1}^n F_{xi} = 0$$

$$N_a = 0$$

b) Protože je nosník zatížen svisle symetricky (síla F se nachází uprostřed nosníku), je zřejmé, že:

$$V_a = V_b = F/2 = 40/2 = \underline{20 \text{ kN}} \uparrow$$

Samozřejmě i tuto skutečnost lze ověřit např. pomocí momentové podmínky rovnováhy k bodu **b**. (Znaménková konvence: všechny momenty, které se otáčejí po směru hodinových ručiček jsou kladné

např. $\sum_{i=1}^n M_{bi} = 0$

$$V_a \cdot 8 - 40 \cdot 4 = 0$$

$$\underline{V_a = 20 \text{ kN}} \quad \curvearrowright$$

c) Reakci V_b je potom možno zjistiť buď z momentovej podmienky rovnováhy k bodu **a**, alebo ze silovej podmienky rovnováhy do osy **z**. (Znaménková konvence: všetky svislé sily směřující nahoru jsou kladné $\uparrow$)

$$\sum_{i=1}^n F_{zi} = 0$$

$$V_a - F + V_b = 0$$

$$20 - 40 + V_b = 0$$

$$\underline{V_b = 20 \text{ kN} \uparrow}$$

B/ VYŘEŠÍME PRŮBĚHY VNITŘNÍCH SIL

1) Výpočet průběhu normálových sil (znaménková konvence)

Protože se zde nevyskytují žádné normálové sily, provedeme průběh posouvajících sil po nosníku.

2) Výpočet průběhu posouvajících sil (znaménková konvence)

a) Nakreslíme základní nulovou čáru

b) Připomeneme si znaménkovou konvenci pro vykreslování průběhu posouvajících sil. Pokud jdeme po nosníku zleva, jsou kladné všechny sily směřující nahoru $\uparrow$. Pokud jdeme po nosníku zprava, jsou kladné všechny sily směřující dolů $\downarrow$.

c) Půjdeme zleva, proto budeme označovat sily horním indexem ^L. Pokud bychom šli po nosníku zprava, budeme označovat sily horním indexem ^P.

- v bodě **a**: působí reakce $V_a = 20 \text{ kN}$ směrem nahoru $\uparrow$, je tedy kladná a vyneseme ji nad základní čáru

$$V_a^L = V_a = \underline{20 \text{ kN}}$$

- mezi body **a** a **c**: je konstantní průběh posouvajících sil, protože mezi dvě osamělými břemeny (V_a a F) nepůsobí žádné jiné zatížení
- v bodě **c**: odečteme od stávající hodnoty posouvajících sil hodnotu dalšího osamělého břemene, tj. síly F . Odečteme ji, protože síla F směřuje dolů $\downarrow$ a tudíž je záporná.

$$V_c^L = V_a^L - F = 20 - 40 = \underline{-20 \text{ kN}}$$

- vyznačíme a opět víme, že průběh posouvajících sil mezi dvěmi osamělými břemeny (F a V_b) je konstantní až do bodu **b**.
- v bodě **b** působí reakce V_b směrem nahoru $\uparrow$, je tedy kladná. Proto ke stávající hodnotě -20 kN přičteme reakci V_b .

$$V_b^L = V_c^L + V_b = -20 + 20 = \underline{0}$$

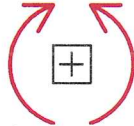
Vracíme se tedy k základní čáře.

Poznámka: Protože v místě **c** (pod osamělým břemenem) mění průběh posouvajících sil své znaménko, je evidentní, že zde je místo NE BEZPEČNÉHO PRŮŘEZU, tzn. že ohybový moment má v tomto místě maximální hodnotu.

3) Výpočet průběhu ohybových momentů (znaménková konvence)

a) Nakreslíme základní nulovou čáru

b) Připomeneme si znaménkovou konvenci pro vykreslování průběhu ohybových momentů. Pokud jdeme po nosníku zleva, jsou kladné všechny ohybové momenty otáčející se po směru hodinových ručiček . Pokud jdeme po nosníku zprava, jsou kladné všechny ohybové momenty otáčející se proti směru hodinových ručiček .

c) Půjdeme zleva, proto budeme označovat ohybové momenty horním indexem ^L. Pokud bychom šli po nosníku zprava, budeme označovat ohybové momenty horním indexem ^P.

- k bodu **a** nepůsobí zleva žádné momenty: $M_a^L = 0$

- k bodu **c** působí kladným ohybovým momentem reakce V_a na rameni délky 4m:

$$M_c^L = V_a \cdot 4 = 20 \cdot 4 = \underline{80 \text{ kNm}}$$

- k bodu **b** působí zleva kladným ohybovým momentem reakce V_a na rameni délky 8m a záporným ohybovým momentem síla F na rameni 4m:

$$M_b^L = V_a \cdot 8 - F \cdot 4 = 20 \cdot 8 - 40 \cdot 4 = \underline{0}$$

Mimochodem, kdybychom šli zprava, tak je evidentní, že zprava na bod **b** nepůsobí žádná síla ohybovým momentem.

Poznámka: Na konci prostého nosníku je vždy nulový moment. Výjimku tvoří případ, kdy právě na konci nosníku působí osamělý ohybový moment.

- průběh momentů z bodu **a** do bodu **c** je lineární (křivka 1. stupně), protože jde o průběh mezi dvěma osamělými břemeny

- také průběh momentů mezi body **c** a **b** je lineární (křivka 1. stupně), protože jde o průběh mezi dvěma osamělými břemeny.